

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОРОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЗІСНУВАННІ ДЕРЖАВКА АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXX

Число 163. Дарезан Сіті, Н. Дж., понеділок, 17. липня, 1922.

VOL. XXX

No. 163. Jersey City, N. J., Monday, July 17, 1922.

THREE CENTS

ТИ З ШИКАГО ДОНОСЯТЬ ПРО
ПОРУМАННІ І ЗАПОВІДЬ СКОРОГО
ВІСНУВАННЯ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ШИКАГО, ІЛЛ., 14. липня. — В кругах залізничних юніїв і класичних залізничних ходяків ліній чути, що пополуноч прийшло до порушення на конференції в готелі Салік представників залізничних і залізничних юніїв під проводом голови Залізничної Робітничої Ради Залізничних Ферм, Гупера.

На основі того порушення 400,000 страйковців шапелю мало би до 24 годин вернутись до праці залізничний страйк був би скінчений.

КАЖУТЬ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ГОТОВИЙ ВЗЯТИ
ЗЕЛІЗНИЦІ І КОПАЛЬНІ ПІД ДЕРЖАВНУ УПРАВУ

ВАШІНГТОН, Д. К., 14. липня. — Нині появилася у Вашингтоні вістка, які показує, що Білого Дому, які доносять, що президент Гардінг ринимася у випадку коначної потреби взяти під державну управу залізницю і копальні в Залучених Державах і забирати людей до служби на залізницях і до роботи в копальнях примусово через конскрипцію, наче до війська.

В Білому Дому заявляють, що президент Гардінг вірить, що до такого крайнього виступу не прийде, особливо щодо залізниць, які він вірить, скоро покінчить страйк.

Президент вважає, що його обов'язком є абиати про добро й охорону народу, і даятого він не отягуєти би ні хвилячки під перемуду залізничних і копальні під державну управу, а тільки не хотів би самий рішиться щодо примусового запису робітників.

ЗБІРКА АВТОМОБІЛІВ І ЛІТАКІВ ДЛЯ ПЕРЕВОЗУ ПОЧТИ

ВАШІНГТОН, Д. К., 14. липня. — Міністер почт Ворк дає підготувати збірку автомобілів (траки) і літаків, на випадок, колиб страйковці відмовились виконати потреби ужиття їх замість державних залізниць до перевезу пошти.

ЩЕ 90,000 ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ ПРИЛУЧИЛОСЬ ДО СТРАЙКУ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, 14. липня. — Члени Американської Федерації Залізничників, яка не є у зв'язі з Американською Федерацією Праці, рішили прилучитись до залізничного страйку, в понеділок, 17. с. м., о 9. годині рано.

До цієї юнії належить 90,000 залізничників.

НОЮРЬСЬКІ ЗЕЛІЗНИЧНИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО НЕБАРОМ
І ТРЕКІВНИ ПРИБУЧАТЬСЯ ДО СТРАЙКУ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 15. липня. — Провідники тутешніх шапелю заповідають, що небаром прилучаться до страйку і залізничні шляхові робітники в силі пів мільона осіб.

СПРАВА ВІРШЕННЯ УГЛЕВОГО СТРАЙКУ

ВАШІНГТОН, Д. К., 13. липня. — Президент Гардінг буде жалати на відповіді власників копальні вугля і майнерів до понаека.

Покінчи звісно, що власники копальні не годяться перенерувати майнерам, хотять би і тимчасово, платити з 31. швита 1922.

Майнерські юнії дадуть відповід президентові свої суботи.

АНГЛІЯ ЗАСКОЧИЛА ФРАНЦІЮ У СПРАВІ ВОЄННОГО
ДОВГУ АМЕРИЦІ

ВАШІНГТОН, Д. К., 14. липня. — В день приїзду і прийняття у Вашингтоні французької місії, яка прибула сюди обговорити справу французького воєнного довгу Америкі, прийшла телеграма з Лондону, що британський міністер скабу, сер Роберт Горн, заявив в палаті громад, що Велика Британія сплатить Залученим Державкам увесь воєнний фонд, який вимостить \$4,300,000,000.

Се поставило французьку місію в прикре положення, що заява Англії немовби дістувала Франції, що і вона має робити.

ПРОЦЕС У МІНГО ПОКІНЧИВСЯ.

ЧАРЛЗТАВН, 13. липня. — Салезний процес угулопів у Мінго повіті, Востерширшир, покінчився. Прокуратор заявив суддям, що оскарження майнерів не є достаточні, бо він ніт на їх основі оскаржити їх о заочити. Тим чином ухвалило около 70 майнерів, ухвалило з підозріння о убийства в часі вуглевого страйку в цьому повіті.

НАЛЕТ КОМАРІВ НА НЬО ЙОРК

НЬО ЙОРК, Н. Я., 13. липня. — Минула середа (12. с. м.) принесла НьО Йорку крім спеки ще й харири комарів.

Се були маленькі комарини, котрі стуналими крижиди, перескакали через віконні сітки і загостили до всіх домів в НьО Йорку й оклиці в доволі значному числі. Серпиз даючи їм непереносити гості господарини і знити, бо кусали їх усе ніч і так докучали, що не давали спати. Шойно рано потрохи зачинали зникати, або їх перемодило за нічний напад.

Комарі забираться особливо біля води. Тому власники домі аби комарини повинні дбати, щоб біля кругом домі не збирало води ані в начинах чи баряках, ані в каланаках.

ЗНОВА ВЕЛИКА СПЕКА

НЬО ЙОРК, Н. Я., 13. липня. — Нині знова була тут і спека на Сході Велика спека. Коло другої години сполучили теплотвор ще показував 91 степенів фаренгейта.

Шойно бури і злива, яка счинилася коло 3-ї години, принесла прохолоду і полегку в душний атмосфері.

ПОБІЛИ СТРАЙКОЛІВ.

У Грові, Кал., страйкери напали на залізничних страйколов, дали до них около 50 револьверів, стріли, многих побивли тяжко, а відтак всіли в автомобілі і лиш засвітали за ними.

По обчисленню страйколові оказалось, що чотирьох бракує. Догодяться, що се страйкери півтали їх.

Президент Гардінг заявив, що практика заводити працю в правительственных департаментах після світліно-шадиного дня (одна година наперед) покінчиться цього року і вже більше ніколи в історії американського правительства не буде відновлена. Робітничі адміністративних департаментів голосували над проектом, і пероголоували, що не хочуть так-званого "дейлайт сейнтинга".

ФЕРМИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

В окремі томі своїх статистичних звідомають Цензусове Бюро у Вашингтоні опублікувало цього року статистичні дані зібрані, переписку, хліборобства в Залучених Державах" (Цензус оф Агрікулчур фор дї Юнайтед Стейтс), яку в зв'язку з загальною перепискою населення переведено в 1919 і 1920-ім роках. З той книги вибирасмо тут скільки загальних чисел.

Усіх ферм (хліборобських господарств) в Залучених Державах було в 1920-ім році 6, 448,348, — мало що більше, лиш о не цілків півтора проценти, як підчас передпошлого перепису в 1910-ім році. Фактично число ферм зросло на Заході і на Північ, та за те зменшилося в індустріальних східних і північних степах, так що на загаль в цілій Америці єсть приблизно стільки ж окремих ферм, скільки їх було десять літ тому.

Фармерської землі приросло трохи більше, а саме о процент від 1910-го року. Посягається той приріст тим, що в гірських степах на Заході фармери придбали до своїх господарств багато неопоробленої землі, здобилих пасовищ, які як попередними роками, лежали пусткою. Взагалі на всіх фермах було разом 955, 883,715 акрів землі.

На одну американську фарму припадає пересічно 148 акрів землі, з того 78 обробленої, хліборобської. 12 процент усіх фарм займає менше як 20 акрів землі, 23 процент від 20 до 49 акрів, 23 процент від 50 до 99 акрів, 23 процент від 100 до 174 акрів, 16 процент від 175 до 499 акрів, 2 процент від 500 до 999 акрів і один процент 1000 акрів або більше.

Вартість всієї фармерської власності (землі, будинків, знаряддя, машини, інвентар) в Залучених Державах оцінено в 77,924,100,338 доларів. Пересічна вартість одної фарми — 12,084 доларів; з того 10,284 доларів припадає на вартість землі і будинків, 557 доларів на хліборобські знаряддя і машини і 1,243 доларів на живий інвентар.

З кожних сто фарм на 61 господарстві самі фармери власники, на 38 фармерів наемників, що земля їхня арендують, і на одній управителі (менеджер) настановлений власником. Число фармерів наемників поміало але постійно зростає, як сквамо, в 1920-ім році 38 процент усіх американських фармерів працювало на чужій землі.

З загального числа усіх американських фармерів 4,917,386 або 76 процент було біло шкірих Американців (роджених в Америці), 949,88 або 15 процент людей "хольворов" і 581,068 або 9 процент білих, роджених заграниччю іммігрантів.

Поміж "хольворовими" хліборобами налічено Німців фармерів 925,708, Італійців 16,680, Японців 6,892 і Китайців 609.

Поміж фармерів Американців найбільше Німців — 140,667 (Шведів — 60,461, Норвежців — 51,599 і Канадійців 48,668.

ФОНД ПЛАТІТЬ

15% ДИВІДЕНДИ
"Форд Мотор Компани оф Канада" оповідає, що власники шеврі сеї компанії дістали 20. червня 15% дивіденди готівкою, Капітал. Фордової спілки в Канаді вимостить 7 мільонів доларів.

НЕ ХОЧУТЬ БІЛЬШЕ

ОЩАДНОГО ДНЯ
Президент Гардінг заявив, що практика заводити працю в правительственных департаментах після світліно-шадиного дня (одна година наперед) покінчиться цього року і вже більше ніколи в історії американського правительства не буде відновлена. Робітничі адміністративних департаментів голосували над проектом, і пероголоували, що не хочуть так-званого "дейлайт сейнтинга".

ФАРМЕР УБИВ

ЖИХУ СТРАЙКАКА
Фармер Енох Байдсел, з Ревел, незалежно Юніоніан, Пал., арештований за убийство пана Пасифіри Леїс, жінки страйковця майнера. Вона в товаристві ще інших жінки збирала очини на його фармі і сей казав їм забиратися з фарми. Коли жінчини не хотіли цього зробити, він вимірив рушницю і стріляв до них, убивши пана Леїс.

ХОЛЄРА НА УКРАЇНІ.

Як доносить з Харкова, холєра на В. Україні приймає катастрофічний розміри. До дня 7. червня сконатовано холєру в 274 містах і містечках. Від 1. червня зноватовано, підкакали в тім самім періоді минулого року занатовано 400 випадків Санітарні відомости заявляють, що в Харкові застрійкували і закрились усі антички на економічній підкалці, бо не одержали платні за два місяці.

ХОЛЄРА НА УКРАЇНІ.

Як доносить з Харкова, холєра на В. Україні приймає катастрофічний розміри. До дня 7. червня сконатовано холєру в 274 містах і містечках. Від 1. червня зноватовано, підкакали в тім самім періоді минулого року занатовано 400 випадків Санітарні відомости заявляють, що в Харкові застрійкували і закрились усі антички на економічній підкалці, бо не одержали платні за два місяці.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ НЕ ХОТЯТЬ ПУСТИТИ
ЛЕНІНА З РОСІЇ

БЕРЛІН, 14. липня. — Московські большевиський "урна" веде заявляють боротьбу проти заходів німецьких аліарів, щоби перевезти Миколу Леніна на лічєнє до німецької санаторії.

Большевики настоюють, аби, Ленін їхав лічїтись до Ляндау, на Крим, де була літня палата царя, або до Кісовоєво, на Кавказі.

Телеграми з Москви доносять, що стан здоров'я Леніна і дальше є критичний.

КРАЄВИЙ КРАЄВИЙ

КАЛЕНДАР
ТОВАРИСТВА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

ПРОСВІТА

КАЖУТЬ, ЩО ГАГСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ
МАЄ БУТИ ОСТАТОЧНО РОЗВ'ЯЗАНА
АЖ НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ

ГАГА, столиця Годніції, 14. липня. — Тутешня міжнародна конференція для російських справ ще не закінчена. На слідуєчий тиждень ще має відбутись одно повне засідання конференції.

Аліянти хотіли на цьому засіданню предложити російській делегації ухвалити і заявляти, щоби дані ще раз якісні внаслідок, та як вона можуть змінити своє становище у справі признання російських заграничних довгів і чужинської приватної власності, чи ні.

Голова большевиської делегації, Макс Літвінов, заявив, що большевиська делегація сказала вже все, що мала сказати, та що вона не прийде на засідання конференції, хіба ся її спеціально запросить.

Засідання конференції на слідуєчий тиждень має бути остаточно і на ньому імовірно буде конференція розв'язана.

ЗАМАХ АНАРХІСТА НА ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦУСЬКОЇ
РЕСПУБЛІКИ

ПАРИЖ, 14. липня. — Коли нині президент французької республіки, Александр Міліран, вертався з величної паради Дня Бастіль, до палати на Елізієвських полях, виконав на нього змах молодий анархист Густав Буве.

Він помахав і замісць вилітати в повізку, якою їхав Міліран, вистріляв три револьверні кулі в автомобіль, який їхав префект поліції Арман Моден. Одначе і його кулі не влучили.

Анархиста арештовано і відвезено до в'язниці.

Він заявив, що він хотів стріляти до позовки президента, але тільки у воздух. Він, каже, не хотів нікого вбити, але тільки задемонструвати в інтереси пролетаріату.

Пому тріпотить кара смерті за намірене убийство.

МАЙКЕЛ КОЛЛІНС НА ЧОЛІ ІРЛАНДСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АРМІЇ

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 13. липня. — Голова тимчасового ірландського правительства Майкел Коллінс обрав голову команді ірландської державної армії.

Для зборення республіканських повстанців в південній Ірландії назначено раду трох, що мають вести воєнні операції. До сеї ради трох належать: Майкел Коллінс, Ричард Малліагі, міністер краєвої оборони, і Овен О'Длаффі, голова генерального штабу ірландської державної армії.

ВОЙЩЕ КОРФАНТИ НОВИМ ПОЛЬСЬКИМ ПРЕМ'ЄРОМ

ВАРШАВА, столиця Польщі, 14. липня. — Націоналістична більшість польського "сеїму" під проводом вшепходія іменуєвал прем'єром завісного провідника польських повстанців з Горішнього Шлеска, Войцеха Корфанти.

Він має обняти керму польського правительства по Артурі Салінінським, який уступив 7. с. м.

АБО ПАН ПІСУДСЬКИЙ АБО ПАН КОРФАНТИ

ПАРИЖ, 14. липня. — Телеграма з Варшави до агенції Гагаса доносить, що "мислитель" Пісудський повідомляв голову польського "сеїму" Троїмчисинського, що він протриває іменування Корфанти польським прем'єром, подкочити припини причини свого становища.

Пісудський заявив, що не хоче, аби уступав Корфанти, але він самий уступить, і тоді нехай Корфанти творить собі свій новий кабінет.

РОЗБИШАЦЬКІ НАПАДИ ПОЛЬСЬКОГО ВІЙСКА НА ЖИДІВ

ВІЛЬНА, столиця Литви, 14. липня. — На містечку Радзін напало 100 зоружених польських вояків. Найзичні злинали Жидів при поміч машинних крісел до синяго, де їх тяжко побивли і обдерали з одягів і всього, що мали при собі.

Поліція не поспішала і 80-літніх старців.

Потім напали на них робітні, витягли його хорого з постої, і огрубали його і влізали в.

Вілатеєс напад на жидівські склади, які огрубали.

З Радзінки втікають перебіжники Жидів до Вильні.

ЗАМІТКА. — Радзін — се місто на Півдасіс под наїздом Польщі. Вильна, столиця Литви, є також під наїздом Польщі.

ШУКАЮТЬ ЖІНКИ ДЛЯ МОЛОДОГО БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ

СОФІЯ, столиця Болгарії, 14. липня. — Кажуть, що болгарський прем'єр Станібулайський просив болгарського півача Лейда Ладжару, щоби найшов жінку для болгарського короля Бориса. На се Лейд Ладжару має відповісти, що він не має найшов жінки для болгарського престолонаслідника, а болгарський король нехай пошукать в і так Европа обумуєне з королівських дочок і інших дочок вісних ролей.

Один американський кореспондент спитався короля, чи се правда, що він хоче женитись.

На се Борис відповів: "Якщо ви не виступите, які ширити загарячення, що мій трон не певний, то на ньому тяжко буде втриматися досі".

Тоді кореспондент спитався, чи він хотів би оженився з Американкою, як се радил Станібулайський.

Борис на се відповів, що в кожному разі не хоче два роки ні не думати про своє вінчання, бо хоче поспішити для відбудови краю а не товаришескому і родинному життю.

Вкінці кореспондент спитався, чи він волів би гарну жінку, чи протривати.

Король на се сказав, що гадає що всі Американки гарні,

Замовлення посилайте разом з гроши на адресу:

"СВОБОДА", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПОВИННА НАХОДИ-
ЧАСОПИСЬ „СВОБО-